

אמת או שקר?

השפה העברית

שרית פולק

1

המילים הצבועות בצבע אדום
חודשו על ידי אליעזר בן יהודה.
שאר המילים חודשו על ידי
האקדמיה ללשון.

אָבֶץ

אָדִיב

אָדָמָת

אָפְנָה

אָרְד

בְּפָה

גְּלִידָה

הַגִּירָה

1. שקר. כל המילים
חודשו על ידי
אליעזר בן יהודה.

2

בימי התנ"ך לא ידעו
האנשים ניקוד.

2. אמת.

3

בן יהודה חידש יותר מילים
מחיים נחמן ביאליק.
300 לעמת 220.

3. שקר. חיים נחמן ביאליק
חידש יותר מבן יהודה 300
לעומת 220

6

אחד משלישייה נקרא
"תאום".

5

המילים: "אהבה" ו"תודה"
הן מילים המוכרות
בכל העולם.

4

המילה הרווחת ביותר
בעברית היא המילה: "לא"

6.אמת.המילה תאומים נתפסת בדרך
כלל כמציינת שניים בגלל השימוש
הרווח בה, ואולם היא טובה גם לציון
שלושה ויותר. במדרש מסופר על הבל
ש"נולד הוא ושתי תאומותיו" (בראשית
רבה סא, ד) – כלומר בלידה אחת נולדו
שלושה והם נקראים תאומים.

5.שקר. המילים
המוכרות בכל העולם הן:
אמן והללויה.

4.אמת. עוד מילים שכיחות במיוחד
בעברית החדשה הן אָת, כָּל ואֵין, וכן
הפעלים הָיָה ואָמַר. בלשון המדוברת
שכיחות מאוד גם המילים זָה ואֶנִּי

9

המילה הראשונה שחידש
אליעזר בן יהודה
הייתה "בובה".

8

שם השפה העברית בתנ"ך:
"יהודית"

7

טווח מספרים נכתב תמיד
משמאל לימין.

9. שקר. המילה הראשונה
שחידש אליעזר בן יהודה הייתה
"מילון". לפני כן, שמו של
המילון היה "ספר מילים".

8. אמת. "דָּבַר נָא אֶל עַבְדֶּיךָ אֲרָמִית
כִּי שָׁמְעִים [=מבינים] אֲנַחְנוּ, וְאֵל תְּדַבֵּר עִמָּנוּ יְהוּדִית
בְּאֲזְנֵי הָעָם אֲשֶׁר עַל הַחֹמָה" (מלכים ב יח, כו; ישעיהו לו, יא).
שמה הקדום של לשוננו הוא אפוא **יהודית** –
לשונה של ארץ יהודה.

7. שקר. טווח מספרים נכתב תמיד
מימין לשמאל (עמודים 18-25)

12

דוגמא או דוגמה?
התשובה הנכונה היא:
"דוגמא"

12. שקר. יש לכתוב עם האות ה.

11

מוסיקה או מוזיקה?
התשובה הנכונה היא:
"מוזיקה"

11. אמת. מתוך החלטות האקדמיה
בדקדוק: מילים ממוצא יווני שנתגלגלו
לעברית מלשונות אירופה ונוהגים
להגות בהן זי"ן ולא סמ"ך – נכתבות
בזי"ן. למשל: פיזיקה, פיזיותרפיה,
מוזאון.

10

ליסוע או לנסוע?
התשובה הנכונה היא:
"לסוע".

10. שקר. לעומת צורת העתיד יסע,
שבה הנו"ן נבלעת, בשם הפועל היא
מתקיימת: לנסע. כך גם לנבל, לנזל,
לנגע (וגם לגעת), לנטע (וגם לטעת).

"בית הספר" קרוי על שמו
של ספר "תהילים".

15. שקר. הספר שעל שמו קרוי בית הספר הוא ספר הספרים – התנ"ך. על פי המסופר בתלמוד הירושלמי היו הילדים הרכים לומדים מקרא מן הספר בבתי הספר, ואילו הילדים הבוגרים יותר שיננו תורה שבעל פה בבתי תלמוד או בבתי מדרשות.

שלושה רגלים או
שלוש רגלים? התשובה
הנכונה היא:
"שלושה רגלים"

14. שקר. יש אפוא מקום לשתי דרכי ההבעה: 'שלוש רגלים' על פי הכתוב בספר שמות ו'שלושה רגלים' על פי הנוהג בלשון חז"ל בשינוי המשמעות ובשינוי המין הדקדוקי שחלו במילה.

מקור המילה: "יורה"
הוא מהתנ"ך.

13. אמת. יורה הוא הגשם הראשון של עונת הגשמים בארץ ישראל. מקור המילה בתנ"ך, וכמותה גם המילה מְלֻקֵּשׁ – הגשם האחרון.

צורת הרבים התקנית
של סְבָתָא היא: "סְבוֹת"

אחי סיפר לי כי באמצע
המבחן בעברית היה לו
חֶשְׁכוֹן. למה הוא התכוון?
התשובה הנכונה היא: "ג"

א. היה לו בלקאוט

ב. המבחן נמשך עד שעת ערב מאוחרת.

ג. באמצע המבחן עיניו נעצמו.

ד. הייתה הפסקת חשמל.

בשבילי אתה מספר...
אחד או אחת? התשובה
הנכונה היא: "אחד".

18. אמת. כשם שבלשון התקנית איננו
אומרים "אָבָאִים" אלא אָבוֹת (מן אָב),
כך גם נאמר סְבָתִי ולא "סבתתי",
סְבוֹת ולא "סבתות".

17. שקר. התשובה הנכונה היא:
א- "בלקאוט".

16. שקר. על פי החלטת האקדמיה
מספרים סתמיים מובעים בלשון נקבה,
כי בשם המספר צורת הנקבה היא
הצורה היסודית.

21

עברית היא כיום השפה
הרשמית והעיקרית של
מדינת ישראל.

20

סינר או סינור? התשובה
הנכונה היא: "סינור".

19

בעברית בת ימינו יש מילים מכל
תקופות הלשון: לשון המקרא, לשון
חכמים, לשון ימי הביניים וגם מילים
מן העת החדשה. ברוב **הטקסטים**
העבריים אחוז המילים מהעת
החדשה הוא הגבוה ביותר -
בדרך כלל מעל 60%.

21. אמת.

20. שקר. המילה סינר נזכרת כמה
פעמים בספרות חז"ל, וכך קבעה
האקדמיה שיש להגותה.

19. שקר. ברוב הטקסטים העבריים
אחוז המילים המקראיות הוא הגבוה
ביותר - בדרך כלל מעל 60%.

ההפך מ"פריטת כסף"
הנו: "לשקלל".

24. שקר. התשובה הנכונה היא:
"לצרף" או "להחליף".

במספר אוניברסיטאות בארה"ב,
כמו אוניברסיטת ייל למשל, עברית
נחשבת כשפה קלאסית, ולומדים
אותה במסגרת הלימודים הקלאסיים
בשנה הראשונה ללימודים.

23. אמת.

היום קיימים בעולם כשישה מיליון
אנשים שדוברים את השפה העברית,
מתוכם רק חמישה מיליון שדוברים
אותה כשפת אם.

22. שקר. היום קיימים בעולם **כתשעה**
מיליון אנשים שדוברים את השפה
העברית, מתוכם רק חמישה מיליון
שדוברים אותה כשפת אם.

